

שבת עח. (המשנה) עד עט. (סוף העמוד)

משנה

חבל קשיח מגמי ולכן לא משתמשים בו לכלי עץ מחשש שישרוט אותם.

הגמרא מביאה ברייתא הקובעת שגודל נייר האסור בהוצאה הוא שתי אותיות:

רב ששת: הכוונה לשתי אותיות גדולות.

רבא: הכוונה לשתי אותיות רגילות בנוסף לשטח בית אחיזה כך שסה"כ השטח הוא של שתי אותיות גדולות.

הגמרא מקשה על רבא מברייתא העוסקת בנייר שחלקו לא ראוי לכתובה. במקרה כזה הרי אין צורך בבית אחיזה!

הגודל הנדרש כדי לחייב על הוצאת חפץ:

חבל - כדי לעשות בית אחיזה לדלי,

גמי קנה גומא רך - כדי לעשות לולאה לנפה וכברה,

ר"י: כדי לקחת בו מידת מנעלו של קטן,

נייר - לכתוב בו אישור תשלום מס שטח של שתי אותיות גדולות,

נייר שאינו ראוי לכתובה - לקשור כמכסה לצלוחית קטנה,

עור - כדי לעשות ממנו כיס לקמיע,

קלף - כדי לכתוב עליו את פרשת 'שמע ישראל',

קלף שכתוב עליו אישור תשלום מס - חייב למרות שהוא קטן מהגודל שצריך

לסתם קלף,

דין - לכתוב בו שתי אותיות,

כחול צבע עיניים - לכחול בו עין אחת,

דבק - לתת בראש הנסר,

זפת וגופרית - לסתום חור קטן שנעשה בכלי המכיל כסף נוזלי,

שעוה - לסתום חור קטן בחבית של יין,

חרסית לבנה כתושה - לסתום את חור המפוח בכור היתוך של זהב,

ר"י: כדי לתקן את החצובה של כור היתוך,

סובין קליפות של גרעיני תבואה - כדי להסיק בהם כור היתוך,

סיד - לסוד בו כדי להשיר שיער נערה קטנה,

ר' יהודה: לשים אותו על הרקה של הראש כדי לישר השיער,

ר' נחמיה: כדי לסוד בו אנדיפי הגמרא מציעה כמה הסברים למילה זו.

מהו טעם המח' בעניין אישור מס שהראהו:

אביי: האם אנשים שומרים על האישור משום חשש מביקורת מס.

רבא: מדובר כשהראה את האישור למוכס המרכזי וכעת קיבל ממנו סיסמא. האם יש לו לחוש מהמוכס היושב על הגשר או שהסיסמא תספיק.

רב אשי: האם האישור משמש כ'תעודת יושר' כלפי מוכסים אחרים.

מח' ר' יהודה וחכמים בנוגע לשתר שביצע את משימתו

אישור מס שהראהו כבר למוכס, וכן שטר חוב שנפרע:

חכמים: המוציאם - פטור.

ר' יהודה: המוציאם - חייב.

מהו טעם המח' בעניין שטר חוב שנפרע:

רב יוסף: חכמים סוברים שאסור להשהות שטר חוב שנפרע ולכן אין חשיבות לשתר. ר' יהודה סבר שמותר להשהות שטר פרוע.

אביי: המח' היא במקרה אחר לגמרי - המח' בשטר שלא נפרע והלווה טוען שפרע. חכמים: במקרה כזה צריך לקיים את השטר ולכן אין לו משמעות. ר' יהודה: אין צורך לקיימו ולכן יש לו משמעות.

רבא: ר' יהודה סובר שהלווה יכול לתבוע מהמלוה את שטר החוב או את סכום ההלוואה ולכן חשוב למלוה לשמור על השטר. חכמים חולקים.

רב אשי: מדובר כשהשטר אצל הלווה. ר' יהודה סבר שהלווה מעוניין לשמור אצלו את השטר כדי להוכיח שהוא אדם אמין המחזיר את חובותיו.

רב נחמן: השיעור של המלאכות נקבע לפי התחנה הסופית שלהם. כך מצאנו בליבון, ניפוך, צביעה וטויה.
בכל המלאכות הללו השיעור הוא אחד ונקבע לפי הצורה הסופית שתהיה לחומר המעובד - חוט בגודל מסוים.
אם כך אין הבדל בין לפני העיבוד לאחרי.

רב נחמן:
בכל הדינים להלן השיעור הוא כדי לעשות כיס לקמע:
1. המוציא עור מעובד.
2. המוציא עור שאינו מעובד ומתכנן לעבדו.
3. המוציא עור שאינו מעובד ואינו מתכנן לעבדו.
4. המעבד עור.

רבא והגמרא מקשים על שיטת ר"נ 5 קושיות.

3 הקושיות של רבא:
מצאנו 3 מקומות שבהם יש הבדל בין לפני העיבוד לאחרינו:
זרעים לפני הזריעה ואחריה,
צבעים לפני העיבוד ואחרי,
טיט לפני הגיבול ואחרי,
תשובת רב נחמן:
בכל המקרים הללו אנשים לא טורחים לבצע את העיבוד בחומר מועט. מה שאין כן בעור - שם אנשים טורחים גם בשביל כמות מועטת.

2 הקושיות של הגמרא:
מצאנו 2 שיעורים אחרים שנאמרו בעור לא מעובד:
1. כדי לצור בו משקולת קטנה.
2. 5X5 טפחים.
תשובת רב נחמן:
השיעור של משקולת קטנה - נאמר בעור טרי ולח שעדין לא ראוי לעיבוד.
השיעור של 5X5 טפחים - נאמר בעור שבושל עד שנהיה קשיח.